

De heksentest: als ze verzuipt, dan mag ze blijven leven

Jeugdtheater

AMSTERDAM, LEIDEN – Op het toneel verschijnt een stevig uit de kluiten gewassen aartsengel, met twee vleugels, een slobberig wit kostuum en een saxofoon, om de voorstelling 'Jeanne d'Arc' van Huis aan de Amstel in te leiden. Op lachnietke toon noemt zij het publiek mee naar het Frankrijk van de late middeleeuwen. Een duistere tijd van oorlogen, epidemieën bijgevolg en heksenverbrandingen.

Dir lot staat Jeanne te wachten, een boerenmeisje dat naar keulen stinkt en de steen van God heeft gehoord. Zij meet de prins van Frankrijk laten kronen en zijn land bevrijden van de Engelsen. Even later zien we het hof van 'Karel de Waanzinnige', een bleke ziekelijke jongen, die op de lachspieren werkt. De gedeeve Jeanne verschijnt dan ook als geroepen. Zij heeft wat hij mist: innerlijke kracht, een roeping en twee stevige handen.

Zegtocht

Met krachtige theaterke beelden en heldere personages zet regisseur Liesbeth Coltof de zegtocht en het latste einde van Jeanne d'Arc in scène. Zo weten zes blazers met saxofoons het opruimen van een leger en een volksged in verbeelden. Door originele trekjes in de karakters en droge humor in de tekst worden de historische gebeurtenissen op microscopisch gesneden. Een terloopse uitleg van de 'heksentest' tijdens een wandeling: „Je gooit haar in het water. Als ze blijft drijven, wordt ze verhoord en als ze verzuipt, dan mag ze blijven leven.”

Jaarvees einde op de bronstapeld is heel sober in scène gezet: zij loopt weg de zaal in. Twee figuren bespreken naderhand hoe het ging. Juist doordat je als publiek niet te zien krijgt wat er gebeurt, krijgt de verbeelding een gruwelijk verloop en een frase als „de evrom kwamen helemaal uit Parijs om het knappen van de schedel te haren”, komt dan aan als een mokkenlag.

Ritmische cadans

Aan het slot verschijnt zij weer in levenden lijve op het toneel om met de andere spelers op saxofoons het verhaal muzikaal uit te blazen. „Molenaar, leugenaar, breng me je

dochter. Bring me je dochter die goad spirit uit stro. Ze mag voor ons spinzen. Ze moet voor ons spinzen. Wij hebben stro over en nooit genoeg goad! Veel te veel stro en veel te veel schuilen. Als het haar lukt het stro te vergalden, is zij de vrouw die de koning trouwt”, zegt de koning in de opera 'Repelsteel' van Teneeter.

Schrijftster Imme Dros bewerkte het sprookje van de gebroeders Grimm tot een kleurige, politieke tekst in een ritmische cadans. Aan het verhaal gaf zij een nieuwe wending. De koning en de monsterlijke aardman Repelsteel maakte zij tot afspijningen van dezelfde figuur, te spelen door een actrice.

Repelsteel helpt de molenaarsdochter ore goad te maken van het stro dat zij als de diep van een huilidjark met zich mee draagt. In tal zal zij haar eerste koningskind aan het monster moeten afstaan. Ze krijgt de koning volledige macht over zijn geliefde.

Emotioneel

Dit oerthema, liefde en macht, speelt zich af in een wat abstract metalen decor en is door componist Renaald van Beurden muzikaal vertaald in moderne opera-muziek. Van Beurden schreef een muzikale taal die de kinderen op een direct en emotionele manier aanspreekt. Zo zette hij de gekke van de molenaar in lulle, schelle en dissonerende klanken. Van Beurden: „Ik denk niet dat er kinderen bij zijn die zeggen: „Nou, dat zijn wel moderne harmonieën.”

Sobne uit 'Repelsteel' van Teneeter.

FOTO BAS MARIEN

De drie acteurs, drie zangers en vijf musici brengen de opera technisch en artistiek op een hoog niveau. Het is jammer dat deze prachtige voorstelling in de Leidse Schouwburg niet volledig tot zijn recht kan komen door brakende zaken chips en te jonge kinderen in de zaal.

Anita Twaalfhoven

Teneeter (jaar 6 jaar) in Gronau 10/12; Den Haag 18/12; Nijmegen 28/12; Huis a/d Amstel (jaar 6 jaar); Utrecht 10/12; Eindhoven 14/12; Amsterdam 18/12; Zwijndrecht 21/12.